İçimizdeki iki kişi!

Hüseyin Bey: “Risâle-i Nur’da geçen, ‘Hem deme ki ben mazharım. Güzele mazhar ise güzelleşir. Zirâ temessül etmediğinden, mazhar değil, memerr olursun’1 cümlesini açabilir misiniz?”

Bediüzzaman Hazretleri, içimizdeki iki kişiden biri olan nefisle savaşta önemli bir yol gösteriyor. Şöyle ki: Allah’ın insana her vakit çeşitli ikramları, hediyeleri, feyizleri, bereketleri, nurları geliyor. Çünkü “Allah göklerin ve yerin Nur’udur.” 2 Peygamberlerine vahiy gönderir. Kullarına ilhamla yol gösterir. Kullarına ilim lütfeder, hikmet lütfeder, feyiz verir, aydınlatır.

Fakat insan Allah’tan gelen ve kendisinin sadece mazhar olduğu feyzi, bereketi, ikramı, lütfu, nuru, hidayeti, rahmeti, ilmi, hikmeti sahiplenemez. “Benim malım” diyemez. Bununla gururlanamaz, övünemez, iftihar edemez. Aksi takdirde pusuda bekleyen nefsin hastalığı nükseder ve insanı tehlikeye yuvarlandırır. İnsanı uçuruma atar.

Nefse karşı insanın kalbi uyanık olmalı ve nefsi bir yaramaz çocuk sayarak onun emredici istekleri karşısında gerektiğinde onunla alay edip eğlenmesini ve nihayet onu kandırmasını bilmeli. Bediüzzaman Hazretleri, “Ben nefsim ile musalâha etmemişim. Çünkü terbiye etmemişim.”3 sözüyle nefsin ıslâh olmaz tehlike boyutuna dikkat çekiyor. Keza Yusuf Aleyhisselâm’ın bile “Ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis daima kötülüğe sevk eder.”4 dediğini hatırlatan Bediüzzaman, “Ben nefsimi tebrie etmiyorum. Nefsim her fenalığı ister”5 sözüyle, nefsiyle savaşmak davasında olanlara nefsin hakikatini öğretiyor.

Öyleyse sulh olmayan, terbiye edilmeyen, bizim için ölünceye kadar tam bir günah makinesi hükmünde çalışan ve küçük bir zafiyetimizde bizi yere sermeye kolları sıvamış bulunan bir nefis ile yaşıyorsak, İslam büyüklerinin bu uyarılarına kulak vermek ve nefsimizi tanımak zorundayız.

Nitekim Şah-ı Nakşibend Hazretleri de “Terk-i dünya, terk-i ukba, terk-i hestî, terk-i terk” sözünü, kendi mesleğinde nefs-i emmâreyi tamamen devre dışı bırakmanın yolunu açmak ve öğretmek için söylemişti. Bu söze göre nefis dünyayı terk edecek, nefis ahiretteki mükâfatı düşünmeyecek, nefis varlığını terk edecek, kendisini terk

edecek ve nihayet nefis bütün böyle önemli nimetleri terk etmenin hazzını da tatmayacak, "nice şeyleri terk ettim de erdim, oldum" demeyecek, terk ettiğini de terk edecek. Nefis sadece Allah'a kul olacak. Allah'a teslim olacak.

Aslında insan Allah'ın birçok nimetine, lütfuna, rahmetine, bereketine, feyzine, nuruna mazhar oluyor. Risâle-i Nur, elbette Bediüzzaman Hazretlerinin o pak dimağına gelen ve içinde beşeriyetin kurtuluş reçeteleri sıralanmış bulunan bir hikmet ve nur deryasıdır ve bu deryaya Bediüzzaman elbette beşeriyet adına mazhar olmuştur. Fakat o, nefisle savaşta bize çetin bir yol gösteriyor. Biz bir şeylere mazhar olduğumuzu hissettiğimizde, "Mazhar oldum" demeyeceğiz. Çünkü bunda nefisten yana bizi bekleyen korkunç tehlikeler vardır. Terbiye edilmeyen nefis bu gün "Mazhar oldum" derse, yarın kim bilir neler söyler… Üstad Hazretleri diyor ki, "Ey nefis, sen sadece memerr oldun!" Yani bu büyük nurlar sana uğradı ve geçti. Sen gene nasibini almadın. Sen gene terbiyeye diz çökmedin.

Unutmamak gerekir ki, kalp ayrı, nefis ayrıdır. Bir insan bu cihetle iki kişi sayılıyor: Biri nefis, biri kalp. Bazen bunlar içimizde öyle bir çekişmeye başlarlar ki, çoğu zaman içimizdeki o birbirinin yoluna gelmeyen iki kişinin varlığını çok net görebiliyor, hissedebiliyoruz. Nefsimizle kalbimizin yüksek sesli tartışmalarına ve sürtüşmelerine, kavgalarına ve gürültülerine çoğu zaman hepimiz şahit olabiliyoruz.

İşte Bediüzzaman Hazretleri bu sözünde bize kalbin salih yolunu göstermiş, nefse de haddini bildirmenin usûlünü öğretmiş bulunmaktadır. Yani mazhariyet kalp için söz konusu olsa da, sahiplenen nefis olduğundan, nefse haddini bildirmek için onun mazhar değil, memerr olduğunu; yani nefsin üstünden geçilen bir geçitten, bir binekten başka bir şey olmadığını tokat gibi yüzünde şaklatmış, nefsine düşkün insana ders vermiş, rehber olmuştur.

DUÂ

Ey Rabb-i Kerîm! Nefsimin desiselerinden Sana sığınırım! Nefsimin vesveselerinden Sana sığınırım! Nefsimin hodgâmlıklarından Sana sığınırım! Nefsimin haddini bilmezliklerinden Sana sığınırım! Beni Kendine kul eyle! Beni nefsime bende eyleme! Göz açıp kapayıncaya kadar beni nefsimle baş başa bırakma! Âmin!

Dipnotlar:

1- Sözler, s. 210.
2- Nur Sûresi: 35.
3- Mektubat, s. 67.
4- Yusuf Sûresi: 53.

5- Mektubat, s. 71.